

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Өмнөговь аймгийн Ханбогд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ОМА-2023/11/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Даланзадгад хот 2023 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Өсөхбаяр Утас: 70533539 Цахим хаяг: Usukhbayarts@audit.gov.mn Аудитын менежер: Т.Хонгорзул Утас: 70533552 Цахим хаяг: Khongorzult@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Ж.Болормаа Утас: 70533552 Цахим хаяг: Bolormaaja@audit.gov.mn Аудитор: С.Одончимэг Утас: 70533552 Цахим хаяг: Odonchimegs@audit.gov.mn
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу

**ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Нутгийн удирдлагын ордон 304 тоот, 3 дугаар баг,
Даланзадгад сум, Өмнөговь аймаг, 46083
Утас: (976) 7053 3539, Цахим хуудас: www.audit.mn
Цахим шуудан: umnugovi@audit.gov.mn

2023.03.24 № 274
танай _____-ны № _____-т

ХАНБОГД СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Х.НЭХИЙТ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Ханбогд сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ханбогд сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлын онцолсон хэсэг

Ханбогд сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2021 оны 5/02 дугаар “Сумын 2022 оны төсөв батлах тухай” тогтоолоор төсвийн орлогыг 58,571.6 сая төгрөгөөр баталж, гүйцэтгэлээр 80,924.5 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлэн улмаар аймгийн төсөвт 59,972.2 сая төгрөг татан төвлөрүүлж ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Сумын төсвийн тодотгол батлах тухай 2022 оны 8/01 дугаар тогтоолоор “Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээ”-г төлөвлөж 1,285.5 сая төгрөгийн хөрөнгө зарцуулж ажилласан ч хөтөлбөрийн зорилтыг тодорхойлоогүй, хөтөлбөр, арга хэмжээний гүйцэтгэлийн биелэлт, бодлогын зорилтын хэрэгжилт, үр нөлөөг тооцоогүй байна.

016020370

Бусад асуудлын хэсэг

Сумын орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 9,411.8 сая төгрөгийн төсөвтэй 63 ажил хэрэгжүүлэхээр баталж, тайлант онд 6,408.8 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ӨСӨХБАЯР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2021оны 12-р сарын 31	2022 оны 12-р сарын 31
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		3,345,457.7	16,525,690.6
МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	1,722,216.1	12,738,472.6
АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	686,741.6	593,710.5
УРЬДЧИЛГАА	7а, 7б	41,985.4	23,277.0
БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	894,514.6	2,025,645.8
НӨӨЦИЙН БАРАА	9а	0.0	0.0
БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	10	0.0	1,144,584.7
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		50,212,239.4	44,879,915.7
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	50,212,239.4	44,879,915.7
Биет хөрөнгө		47,855,820.4	38,677,172.9
Биет бус хөрөнгө	13	2,356,419.0	6,202,742.8
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		53,557,697.2	61,405,606.2
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		3,791,622.3	11,784,376.2
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15а, 15б	536,709.8	899,061.0
Өглөг	17а, 17б	246,065.5	608,416.7
Урьдчилж орсон орлого	18а, 18б	290,644.3	290,644.3
УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		3,254,912.5	10,885,315.2
Урт хугацаат үнэт цаас	19	0.0	0.0
Урт хугацаат зээл	20а, 20б	3,254,912.5	10,885,315.2
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		49,766,074.8	49,621,230.0
Засгийн газрын хувь оролцоо		49,766,074.8	49,621,230.0
Засгийн газрын оруулсан капитал		6,397,497.9	7,828,055.3
Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө		6,397,497.9	7,828,055.3
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/		346,871.9	346,871.9
Хуримтлагдсан үр дүн		40,227,282.8	40,834,243.0
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		2,794,422.2	612,059.8
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		53,557,697.2	61,405,606.2

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2021оны 12-р сарын 31	2022 оны 12-р сарын 31
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		21,308,408.2	102,338,676.9
ТАТВАРЫН ОРЛОГО		3,277,014.9	80,204,404.5
Орлогын албан татвар		971,105.5	50,100,230.6
Хувь хүний орлогын албан татвар		971,105.5	50,220,208.8
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		0.0	-119,978.2
Хөрөнгийн албан татвар		3,522.6	24,547,689.5
Бусад татвар, төлбөр, хураамж		2,302,386.8	5,556,484.4
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	6,031,621.4	3,595,972.8
Нийтлэг татварын бус орлого		5,986,921.4	3,595,972.8
Хөрөнгийн орлого		44,700.0	0.0
ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		11,999,772.0	18,538,299.6
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	20,176,793.2	86,952,298.8
УРСГАЛ ЗАРДАЛ		20,176,793.2	86,952,298.8
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		11,333,170.4	9,826,452.4
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		3,261,382.7	473,745.5
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		424,868.0	65,743.1
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		903,749.3	1,025,510.7
Хангамж, бараа материалын зардал		2,081,911.0	4,449,534.6
Нормативт зардал		879,315.9	0.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал		150,540.8	42,963.0
Томилот, зочны зардал		6,205.3	6,254.4
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		1,202,539.6	2,105,966.6
Бараа үйлчилгээний бусад зардал		2,422,657.8	1,656,734.5
ХҮҮ		0.0	0.0
ТАТААС		0.0	25,000.0
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		8,843,622.7	77,100,846.3
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		0.0	0.0
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		1,131,615.1	15,386,378.1
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН		0.0	0.0
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		1,666,787.8	385,484.5
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)		-535,172.7	15,000,893.6

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
2022 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл	49,766,074.8	0.0	49,766,074.8
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-10,457,962.2	0.0	-10,457,962.2
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	39,308,112.6	0.0	39,308,112.6
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.0	0.0	0.0
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.0	0.0	0.0
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.0	0.0	0.0
Тайлант үеийн үр дүн	15,000,893.6	0.0	15,000,893.6
2022 оны 12-р сарын 31-аарх үлдэгдэл	49,621,230.0	0.0	49,621,230.0

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Тайлангийн үзүүлэлт	2021 оны 12-р сарын 31	2022 оны 12-р сарын 31
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	18,248,502.2	102,236,389.2
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	3,277,014.9	80,204,404.5
Орлогын албан татвар	971,105.5	50,100,230.6
Хувь хүний орлогын албан татвар	971,105.5	50,220,208.8
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.0	-119,978.2
Хөрөнгийн албан татвар	3,522.6	24,547,689.5
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	2,302,386.8	5,556,484.4
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1,689,742.1	1,608,527.8
Газрын төлбөр	527,639.9	3,602,204.6
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	85,004.8	345,752.0
Бусад татвар	0.0	0.0
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,143,892.6	3,493,685.2
Нийтлэг татварын бус орлого	3,099,192.6	3,493,685.2
Хөрөнгийн орлого	44,700.0	0.0
ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	11,827,594.6	18,538,299.6
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	17,382,721.5	84,329,706.0
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	17,382,721.5	84,329,706.0
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	8,539,098.8	5,830,628.9
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,804,134.7	1,154,356.0
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	599,985.7	260,948.4
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,188,872.1	1,254,573.9
Хангамж, бараа материалын зардал	1,223,339.3	1,053,030.2
Нормативт зардал	593,228.9	0.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	126,516.1	46,963.0
Томилот, зочны зардал	6,205.3	6,254.4
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	762,838.8	1,774,681.7
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	233,977.9	279,821.4
ХҮҮ	0.0	0.0

ТАТААС	0.0	25,000.0
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	8,843,622.7	78,474,077.1
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	865,780.6	17,906,683.2
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)	0.0	0.0
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	3,686,425.1	6,890,426.8
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	3,686,425.1	6,890,426.8
Дотоод эх үүсвэрээр	3,686,425.1	6,890,426.8
Гадаад эх үүсвэрээр	0.0	0.0
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-3,686,425.1	-6,890,426.8
САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	0.0	0.0
Бусад эх үүсвэр	0.0	0.0
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.0	0.0
ГАДААД ЗЭЭЛИЙН ҮНДСЭН ТӨЛБӨР	0.0	0.0
САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ	0.0	0.0
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-2,820,644.4	11,016,256.4
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4,542,860.6	1,722,216.1
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,722,216.1	12,738,472.6

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	15,297,954.4	11,648,814.6
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,886,083.2	4,874,000.7
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,201,762.7	3,431,913.4
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	636,656.3	473,745.5
Үндсэн цалин	535,113.3	395,762.7
Нэмэгдэл	81,951.9	62,616.0
Урамшуулал	19,591.1	15,366.7
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	82,262.3	65,780.0
Тэтгэврийн даатгал	56,599.2	45,212.0
Тэтгэмжийн даатгал	6,404.1	5,104.2
ҮОМШӨ-ний даатгал	4,581.1	3,967.8
Ажилгүйдлийн даатгал	1,846.4	1,161.4
Эрүүл мэндийн даатгал	12,831.5	10,334.6
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,249,909.2	1,025,510.7
Гэрэл, цахилгаан	338,245.3	212,330.5
Түлш, халаалт	799,727.2	722,980.4
Цэвэр, бохир ус	111,936.7	90,199.8
Байрны түрээс	-	-
Хангамж, бараа материалын зардал	132,922.2	128,532.4
Бичиг хэрэг	6,852.4	6,734.7
Тээвэр, шатахуун	63,450.8	63,450.8
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	18,258.8	14,973.9
Ном, хэвлэл	1,062.8	233.7
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	30,000.0	29,921.3
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,297.4	13,218.1

Нормативт зардал	365.4	-
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	365.4	-
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	61,482.3	54,763.0
Багаж, техник, хэрэгсэл	7,850.0	7,800.0
Тавилга	5,000.0	-
Урсгал засвар	48,632.3	46,963.0
Томилолт, зочны зардал	12,462.4	6,254.4
Дотоод албан томилолт	12,462.4	6,254.4
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,694,948.6	1,454,687.7
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,694,948.6	1,454,687.7
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	330,754.0	222,639.7
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	310,254.0	209,934.4
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	20,500.0	12,705.4
ТАТААС	25,000.0	25,000.0
Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	25,000.0	25,000.0
Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	25,000.0	25,000.0
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,659,320.5	1,417,087.3
Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	1,584,980.1	1,367,535.4
Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	1,584,980.1	1,367,535.4
Бусад урсгал шилжүүлэг	74,340.4	49,551.9
Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,371.9	8,368.7
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,446.9	8,013.2
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	37,521.6	33,170.0
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	9,411,871.2	6,774,813.9
Их засвар	-	186,053.9
Бусад хөрөнгө	9,411,871.2	6,588,760.0
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	15,297,954.4	11,799,563.4
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	1,384,980.1
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	-	1,384,980.1
ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	14,985,360.4	10,189,658.4
Орон нутгийн төсвөөс	13,600,380.3	10,189,658.4
Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	1,384,980.1	-
ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	312,594.0	224,924.9
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	53,481.2
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	122,220.0	171,443.7
Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	190,374.0	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	255,169.0
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	405,917.9

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	94,304.5
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	94,304.5
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	79,906.7
Хангамж, бараа материалын зардал	3,070.3
Тээвэр, шатахуун	3,070.3
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	76,836.4
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	76,836.4
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,397.7
Бусад урсгал шилжүүлэг	14,286.5
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,286.5
Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	111.2
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	111.2
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	88,609.1
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	88,609.1
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	10,500.0
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	71,131.7
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,977.4
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	(5,695.3)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	5,695.3
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 2,041.7 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 2,041.7 сая төгрөгийн алдааг залруулж ажиллалаа. Үүнд:

- Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайланд орон нутгийн хөгжлийг сангийн эргэлтийн хөрөнгө 1,117.9 сая төгрөгийг байгууллагаас авах авлагаар тайлагнасан,
- Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайланд Хот тохижилт ОНӨААТҮГ-ын 395.0 сая төгрөгийн хойшлогдсон өр төлбөрийг гадаад валютаар хийгдсэн урт хугацаат өр төлбөр дансанд тайлагнасан,
- Орлого үр дүнгийн нэгтгэсэн тайланд үйл ажиллагааны нийт орлогыг 9.2 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 322.7 сая төгрөгөөр тус тус дутуу илэрхийлсэн байна
- Мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нийт үйл ажиллагааны мөнгөн орлогыг 19.8 сая төгрөгөөр илүү, зарлагыг 177.1 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан байна.

Аудитаар нийт 861.5 сая төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 834.9 сая төгрөгийн 2 зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлж, 26.6 сая төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоогдоогүй байна.

5.2 Албан шаардлага

- Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар сумаас хэрэгжүүлж буй хөтөлбөр, арга хэмжээний хүрэх үр дүнг сумын ИТХ-аар хэлэлцүүлж батлаагүй, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний хүрсэн үр дүн тодорхойгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.6.5 "төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь өөрийн батлагдсан төсвийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч бүрээр, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид харьяалагдахгүй төсвийг төсвийн шууд захирагч бүрээр, энэ хуулийн 22.2.3-22.2.6-д заасан ангиллаар, хүрэх үр дүнгийн хамт батлах", 54.5.4 "хөтөлбөр, арга хэмжээнд зарцуулсан төсөв, хүрсэн үр дүн, түүний танилцуулга /хөтөлбөрийн гүйцэтгэлийн биелэлт, бодлогын зорилтын хэрэгжилт, түүний үр нөлөөнд хийсэн дүгнэлт"-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

- Засаг даргын нөөц сангаас хөрөнгө оруулалтын шинжтэй гал тогооны тоног төхөөрөмж, урсгал засварын ажлын санхүүжилтэд 27.3 сая төгрөгийн хөрөнгө зарцуулсан байна.

Энэ нь Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар баталсан "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам"-ын 3.1.2 "урьдчилан төлөвлөх боломжтой гадаад, дотоод албан томилолтын зардал, энэ журмын 2.1.1, 2.1.2-т зааснаас бусад зориулалтаар тоног төхөөрөмж бэлтгэх хөрөнгө оруулалтын зардлыг тусгаагүй байх"-д заасантай нийцэхгүй байна.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төсвийн хэрэгжилт, орлоготой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Сумын ИТХ-ын 2021 оны 4/06 дугаар тогтоолын дагуу малын тоо толгойн албан татварт ногдуулсан 2022 оны татварын орлогыг төсөвт бүрэн төвлөрүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41.2.1 "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх"-д заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулахад холбогдох арга хэмжээг авч, төсвийн орлого бүрдүүлж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 11 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайланд орон нутгийн хөгжлийг сангийн эргэлтийн хөрөнгө 1,117.9 сая төгрөгийг байгууллагаас авах авлагаар тайлагнасан	1	1,117.9			1	1,117.9	1	1,117.9				
Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайланд Хот тохижилт ОНӨААТҮГ-ын 395.0 сая төгрөгийн хойшлогдсон өр төлбөрийг гадаад валютаар хийгдсэн урт хугацаат өр төлбөр дансанд тайлагнасан	1	395.0			1	395.0	1	395.0				
Орлого үр дүнгийн нэгтгэсэн тайланд үйл ажиллагааны нийт орлогыг 9.2 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 322.7 сая төгрөгөөр тус тус дутуу илэрхийлсэн	1	331.9			1	331.9	1	331.9				
Мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нийт үйл ажиллагааны мөнгөн орлогыг 19.8 сая төгрөгөөр илүү, зарлагыг 177.1 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	196.9			1	196.9	1	196.9				
Дүн	4	2,041.7			4	2,041.7	4	2,041.7				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар сумаас хэрэгжүүлж буй хөтөлбөр, арга хэмжээний хүрэх үр дүнг сумын ИТХ-аар хэлэлцүүлж батлаагүй, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний хүрсэн үр дүн тодорхойгүй байна.	1	807.6			1	807.6						
Засаг даргын нөөц сангаас хөрөнгө оруулалтын шинжтэй гал тогооны тоног төхөөрөмж, урсгал засварын ажлын санхүүжилтэд 27.3 сая төгрөгийн хөрөнгө зарцуулсан байна	1	27.3			1	27.3						
Сумын ИТХ-ын 2021 оны 4/06 дугаар тогтоолын дагуу малын тоо толгойн албан татварт ногдуулсан 2022 оны татварын орлогыг төсөвт бүрэн төвлөрүүлээгүй байна.	1	26.6					1	26.6				
Дүн	3	861.5			2	834.9	1	26.6				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлт, түүний биелэлт, хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэл, ТТЗ-ийн аудитын дүгнэлт, аудитын дүгнэлтийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг тус тус мэдээлээгүй байна.	1	1,342.5					1	1,342.5		
Дүн	1	1,342.5					1	1,342.5		

